

БУРЯТ-МОНГОЛЫН ҮНЭН

ВКП(б)-ийн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй
Верховно Советэй Президиумай орган

1940 оной
ИЮНЬ
2
воскресенье
№ 125 (3126)

Сэл 10 мунга.

ГҮРЭНДЭ КОЛХОЗУУДААР ТУШААГДАХА ҮБЭНЭЙ УЯЛГАТА ТУШААЛГА ТУХАЙ

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Советэй ба
ВКП(б)-ийн Центральна Комитетэй тогтоол

СССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-ийн Центральна Комитет болбол үбнэ контрактациар бэлдэхэги олоо байгаа гурим хадаа экэнүүд дугууудтай гэжэ тэмдэглэнэ, ушарань, бүхы колхозууд бэшэ, харин зарим колхозууд болбол гүрэндэ үбнэ тушаалгаар контрактацинон уялгануудтай байдаг, энэ хадаа зарим колхозуудыг хүнгөлөгдөмөл байдалда оруулдаг ба гүрэндэ үбнэ тушаалдаг колхозуудыг өрмөлзүүлдэггүй байна.

Колхозуудта бэхилэгдэнэ, тариалгын газарай, хуурай ба унаагдадаг сабшалангуудай гектарнаа дулдыдан, гүрэндэ үбнэ тушаалгын бэхууудтай угы байһан ушар болбол үбнэний контрактацин плануудыг колхозуудта хайша хэрэгээр тогтоогодо ба мүн энэ плануудыг зариманда багадаа ба зариманда ехөдхөхэ ябаддаа хүргэнэ.

Заагдалан дутагдалнуудыг усадхын ба оборонны хэрэгтэнэ, гол промышленна центрүүдэй морин транспортые үбнээр хангахын зорилгоор, СССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-ийн Центральна Комитет тогтооно:

1. Контрактациар үбнэ бэлдэхэг олоо байгаа гуримыг болжуула.

2. 1940 онһоо эхилээд, колхозууд болбол „Гүрэндэ колхозуудта ба үсмын ажалтануудтаар тушаагдаха тарянай ба рисей уялгата тушаалга тухай“ СССР-эй СНК-гэй ба ВКП(б)-ийн ЦК-гэй, 1940 оной апрелин 11-нэй тогтоолыг хоёрдохы статыйтай зохилдуулан тодорхойлогдон ба колхозуудта бэхилэгдэн үгтгэн тариалгын газарай, мүн колхозуудта бэхилэгдэн үгтгэн хуурай ба унаагалгын сабшалангуудай гектар бүриһөө хараалан, гүрэндэ тушаагдаха үбнэний уялгата тушаалгада хабаадуулагдаха гэжэ тогтооно.

3. Гүрэндэ тушаагдаха үбнэний уялгата тушаалгаар областнууд, хизаарнууд ба республикануудта зоржуулан тогтоогдон нормонуудтай зохилдуулан, колхозуудта гүрэндэ тушаагдаха үбнэний уялгата тушаалгын жэлэй нормонуудыг — тариалгын газарай, хуурай ба унаагалгын сабшалангуудай гектар бүриһөө дулдыдан район бүридэ тогтоохын ба СССР-эй СНК-гэй дэргэдхэ Экономсоветээр тэрэнийгэ баталгадан дары, 1940 оной июнийн 5 болотор, тухааглахын союзна ба автономно республикануудай Арадай Комиссарнарай Советуудыг, хизаарай ба областной ажалшадый депутатуудай Советуудыг гүйсэдхэхэ комитетуудыг, ВКП(б)-ийн обкомнууд ба крайкомнуудыг, союзна

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Советэй түрүүлгшэ В. МОЛОТОВ.

республикануудай компартинуудай ЦК-нуудыг уялгалха.

Район бүрийн нормонуудыг тогтооходоо, тус область, хизаар, республикада зоржуулан тогтоогдон нормонуудыг дээшлүүлжэ гү, али доошоруулжа болоно, гэхэтэй хамта, гүрэндэ колхозуудтаар тушаагдаха үбнэний уялгата тушаалгаар бүхы область, хизаар ба республикада зоржуулан тогтоогдон нормонууд хүсэд зохилдохой байха ёһотой.

4. Гүрэндэ үбнэ тушаалгаһаа Мурманска областине ба туйлай хойто зүгэй районуудыг сүдөөлхэ.

5. 100 килограмм үбнэний түлөө — 20 килограмм тарьян гү, амидын шэгнүүрээр 3 килограмм мяхан гү, али 15 литр һү гү, али 300 грамм нооһо хараалан, үбнэ тушаалгыг таряагаар, мяхаар, һүний продукцияар ба нооһоор нэлгэхэ ябадалыг түмэр харгыг ба унаа замуудһаа, үбнэ тушаал ажалгын пунктнуудһаа холо байһан колхозуудта, СССР-эй Бэлдэхэй Наркомадай баталгааар, зүбшөөрхэ эрхыг союзна ба автономно республикануудай Арадай Комиссарнарай Советуудта, хизаарай ба областной ажалшадый депутатуудай Советуудыг гүйсэдхэхэ комитетуудыг олгох.

6. Гүрэндэ колхозуудтаар тушаагдаха үбнэний уялгата тушаалга хадаа бүхы областнууд, хизаарнууд ба республикануудта сентибрийн 1-һээ хожом бэшэ дүүргэдхэ гэжэ тогтоох, гэхэтэй хамта, Алтайн, Красноярска, Приморско ба Хабаровска хизаарнуудта, Архангельска, Вологодско, Иркутска, Челябинска, Читинска, Восточно-Казахстанска, Семипалатинска, Павлодарска, Северо-Казахстанска, Карагандинска ба Акмолинска областнуудта, Бурят-Монголой ба Коми АССР-тэ, Карело-Финскэ ССР-тэ, гүрэндэ үбнэний уялгата тушаалга болбол сентибрийн 1 хүрэтэр 75 процентын ба январийн 1-һээ хожом бэшэ хүсэд дүүргэдхэ ёһотой гэжэ тогтоох.

7. Гүрэндэ үбнэ тушаалга тухай энэ тогтоолоор тогтоогдон уялгануудыг дүүргэлгэ болбол колхоз бүхэний уялга болохо ба түрүүшын хадалгын дээдшанартай үбнээр тушаагдаха ёһотой, гэхэтэй хамта, уялгануудта зоржуулаар дүүргэггүй наа, законоор хэһэгдэхэ.

8. Үбнэ тушаалгаар, гектарна нормыг хэтрүүлһэн уялгануудыг колхозуудта засагай нутагай органуудтаар ба бэлдэхэй органуудтаар ашаха ябадал огто хоригдоно.

Гүрэндэ үбнэ тушааха уялгануудта дүүргэнэнийн һүүлээр, үлэһэн бүхы үбнэнийн колхозуудай хүсэд мэдэлдэ үлэхэ байна.

ВКП(б)-ийн Центральна Комитетэй секретарь И. СТАЛИН.

Невинномысскэ каналай барилга

Ростов-на-Дону, майн 30. (ТАСС). Невинномысскэ каналай барилгада хабаадагша, ростовско областин 10000 колхознигууд болбол хүдэлмэрийн 30 үдэрэй торшо соо 1064400 кубометр газарыг малтаха гэһэн даабарине абааһэн.

Мүнөөдөр каналай барилга дээрэ тоя хүхуян байдал үзэгдэнэ — колхознигууд болбол РСФСР-эй Верховно Советэй гурбадахы Сессийн хүндэлэлдэ даабараа болээр боовы урид дүүргэбэ. Егор-Лисенко, Пелинскэ, Мечитинскэ ба Пролетарска районуудай колхознигууд, социалистическэ соревнова-ниин түрүүшүүд, канал дээрэ хайшагаар хүдэлмэрилөө. Олон тоо хүнүүд болбол 2-5 нормонуу

дыг үдэр бүхэн дүүргэһэн байна. Трасса дээрэ митинг болобо, тэрэндэ 9630 хүн ерөһөн байна. Каналай барилгад болбол нутагдахы прудууд, унааы боолто ба водоемуудай массова барилгын түлөө тэмээсэл толгойлогшо, Воронежско областин Таловска колхознигуудай гайхамшаг үүсхэлыг халуунаар дэмжэбэ.

Митингдэ хабаадагшад болбол шэнэ водоемуудыг байгуулхын ба хуушан водоемуудыг заһан хайжа-руулхын түлөө халуунаар оролсо-хо гөһөн уриалтайгаар, Доной бүхы колхозууд ба колхознигуудта хандаһан байна.

Ленинградай театральна ба музыкальна искусствые харуулалгада хабаадагшадтай Кремль соо уулзалга

Ленинградай театральна ба музыкальна искусствые харуулалгада хабаадагшадтай уулзалга майн 29-нэй үдэш, Кремль соо болобо.

Эхэ кремлевскэ дворецын Георгиевскэ зал соо айлшад суглархай. Эндэ ВКП(б)-ийн ЦК-гэй членүүд, СССР-эй Верховно Советэй ба РСФСР-эй Верховно Советэй депутатууд, Арадай Комиссарнууд, Советскэ Союзай Геройнууд, искусствын габыата мастернууд, уранзохёолшод, эрдэмтэд байлсана. Тэдэнэй дунда — нүхэд Тимоченко, Кулик, Шапошников, Вышинский, Димитров, Щербаков, Ярославский, Покребывшев, Вознесенский, Первухин, Косыгин, Кузнецов, Горкин, Поспелов, Лозовский, Ванин, Шахурин, Малышев, Лихачев, Кафтанов, Гинзбург, Болшаков, Советскэ Союзай Геройнууд Кравченко, Смущевский, Громов, Беляков, Спиридов, Молоков, Шмидт, Кренкель, Ширшов, Данилин, Осипенко, Алексеев, Гризодубова, Дорониин, СССР-эй арадай артистууд Неприович-Давченко, Корчагина-Александровская, Мичурин-Самойлова, Юрьев, Барсова, Самосуд ба бусад.

Нүхэр Сталин, Молотов, Ворошилов, Каганович, Андреев, Иданов, Шверник ба Маленков зал соо орожо ерэхэдхэ нэрмэе ованч болобо.

СССР-эй Совнаркомой дэргэдхэ искусствын хэрэгүүдэ эрхилхэ Комитетэй түрүүлгшэ нүхэр М. Б. Хрещенко уридшалгын үгэ хэлэбэ.

Ленинградай искусствын мастернуудай түлөө тост үргэхэ зуураа, нүхэр Хрещенко болбол, тэдэнэй хадаа агууехэ социалистическэ эхэ орондоо өөрынгөө искусстваяр алба хэхэ байһа гөһөн найдабарий мэдүүлэбэ.

Ленинградай искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй түлөөлгшэ — СССР-эй арадай артистка Е. Н. Корчагина-Александровскаягай үгэ эхэ анхаралтайгаар соносогодо. Арадуудай агууехэ вождэ, советскэ искусствын хидэй эрхим хани нүхэр Иосиф Виссарионович Сталиный хүндэлэлдэ Корчагина-Александровскаягай соносохон тост болбол тэндэ хабаадагшад туйлай эхэ бадр ба зоригжолыг үүсхэбэ. Бүгдэ бодон.

Тбилисидэ Калинин ербэз

Тбилиси, (ТАСС). Наяхан, СССР-эй Верховно Советэй Президиумай түрүүлгшэ нүх. Калинин болбол Сталиный нэрэмжэтэ паровоз-вагоноремонтно заводто ошожо хараба, урдада, 40 жэлэй саана, эндэ түмэр замай мастерскойнуудай байхада токареор хүдэлмэрилһэн байгаа. Эндэ, нүхэр Сталиный хүтэлбөрөөр ба нүхэр Калинин активна хабаадалгаар, 1900 оной августда, мастерскойнуудай ба депогой хүдэлмэрилшэдэй тон эхэ демонстраци үнгэргэгдэнэ юм, тэрэндэ 4000 хүн хабаадаһэн.

Нүхэр Калининэй ербэнтэй дашарамдуулан, завод дээрэ митинг болобо, тэрэндэ 2000 хүн сугларһан байна. Митинг дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, нүхэр Калинин болбол заводой хүдэлмэрилшэд хадаа өөһэдынгөө зорилгонуудыг амжалтатайгаар шийдхэжэ шадха байһандань найдаба.

Тэрэ үдэртэ, Маркс — Энгельс — Лениный институтай тбилисскэ филиалай зал соо, интеллигенцийн түлөөлгшэд, академигууд, инженернууд, врачууд, артистууд ба художнигуудай нинтэ городской сугтаан болоо.

Нүхэр Калинин суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

РСФСР-эй Верховно Советэй, нэгэдэхэ зарлалгын III Сессии

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ III СЕССИИ, 1940 ОНОЙ МАЙН 31-нэй
ЗАСЕДАНИ ТУХАЙ ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Үсгэлдэр, майн 31-дэ, үдэрэй 11 часта РСФСР-эй Верховно Советэй заседанин зал соо, Кремльдэ, РСФСР-эй Верховно Советэй, нэгэдэхэ зарлалгын III Сессийн гурбадахы заседани болобо.

РСФСР-эй Верховно Советэй түрүүлгшэ депутат А. А. Жданов заседанине хүтэлбэрилбэ.

Хөлсэхэ зүйлдэ — 1940 оной РСФСР-эй гүрэнэй бюджет тухай ба 1939 оной торшо соо РСФСР-

эй гүрэнэй бюджетне дүүргэлгэ тухай докладны зүбшэн хэлсэлгэ. Пренидэ депутат И. И. Соколов (Рязанска хүдөөгэй округ, Рязанска область), РСФСР-эй Гэгээрэлэй Арадай Комиссар нүх. В. П. Потемкин, депутатууд Г. Г. Измайлова (Буинска округ, Татарска АССР), В. Т. Родин (Воронежско область), С. К. Моллаев (Урус-Мартиновско округ, Чечено-Ингушска АССР), П. С. Пойков (Московско-Ленинскэ округ, Ле-

нинград город), К. Памфилов (Краснофимска округ, Свердловско область), А. П. Староторжский (Боголовско округ, Калининска область), М. З. Мавлютова (Аш-шевскэ округ, Башкирска АССР) ба В. И. Лебедев-Кумач (Фрунзенскэ округ, Москва город).

Энэзгээр, РСФСР-эй Верховно Советэй III Сессийн гурбадахы заседани хаагдаба.

ГАДААДА ХЭРЭГҮҮДЭЙ НАРКОМАДТА

Харилсан-туһалалсаха тухай советско-литовско договорой ёһоор, Литовско республикын территори дээрэ байһан советскэ гарнизо-нуудһаа военнослужащинуудай үгы болохо ушарнууд һүүлэй үедэ үзэгдэнэ байна. Эдэ „Үгы бололгонууд“ хадаа литовско правительствын органуудай нялдалга дор байһан зарим юурунуудтаар эмхидхэгдэнэ байна гэжэ, НКВД-дэ байһан мэдээнүүд харуулба.

Н-скэ танкова бригадын улаан-армеец — шофер Шмавгонец майн 17-дэ үгы болоод, майн 26-дэ бусажа ерээ. Шмавгонец болбол, майн 18-дэ баригдаад, нэгэ танигдаагүй гэгтэ абаашагдажа, тэндэ долоон үдэрэй торшодо подвал соо һуубаб гэжэ, командованидаа мэдэсэһэн байна. Хэдэн үдэрэй торшо соо Шмавгонец хадаа эдэс хоол, унаһыг уугаагүй. Хулгайлагшад болбол, хүсэрхэн ба буудан алахаар айлгажа, танкова бригадын байдал тухай, тэрэний зэбсэг тухай мэдээнүүдэ абааһаа оролдоһон байгаа. Майн 26-нэй хүн Шмавгонец болбол нүдөө уялганхайгаар городской захад абаашагдажа, тэндэ табигдһан байгаа.

Мүн энэ танкова бригадын улаанармеец-шофер Писарев майн 24-дэ үгы болоод, майн 27-до бусажа ерөһөн байна. Майн 24-эй үдэшэ, бригадын ашаанай машинануудай парк соо байхадан (парк хадаа литовско пекотно полктой нэгэ хашаа соо байдаг) 6 хүн ерэжэ, амынни бүглөөд, толгойдом мешок үмдэхүүлжэ, мэдэгдэгүй зүг тээшэ абаашаад, нэгэ гэрэй подвал соо һуулгаа, тэндэ эдэс хоол ба уна уугагүйгээр 3 үдэр соо һуугааб гэжэ, Писарев хэлэбэ. Хулгайлагшад болбол танкова бригадын байдал тухайда Писаревһээ асууһан ба энэ бригада хайшаа ошохо ёһотойб гөһөн асуудалыг эхэ һонирхон байгаа. Писарев болбол уна урагхуудад хоолойгоор гаража, тэрлэһэн байна.

Хоёр улаанармеецүүдэй — Шмавгонецэй ба Писаревэй шарайнууд болбол эхэ хүшэр зоболон үзэһэн янзатой, тон ядарһан ба тамираа алданхай байба.

Тэрэньһээ гадна, энэ оной февральдэ младшэ командир Бутаев өөрынгөө частыһаа гэнэтэ үгы болошоо һэн. Бутаевыг бидэрхэ тухай эрилтыг советскэ командованин хэхэдэ, Вильно городохи литовско засагууд болбол нигэжэ мэдэсэһэн юм: майн 12-то Бутаев болбол, тэрэнийгэ бариха үедэ, өөрынгөө буудаж алаба. Гэхэтэй хамта, Бутаев хадаа аман оруугаа буудажэ үхөө гэжэ литовско засагууд мэдэсэһэн байгаа, тэдэ Бутаевай бөөны үзэхэдэ, зүрхэн тушаагаа шархатай байба. Литовско официална юурунуудай бусадшье мэдүүлгэнүүд хадаа мүн энэ мэтэ ондоонууд байдаг.

Советскэ военнослужащинуудай үгы болохо ябадал, Литвада үшөө хоёр дахин үзэгдөө.

Энэ оной майн 25-дэ, Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүхэр Молотов болбол Литовско республикын, Москвадахи посланик г. Наткевичус гэгшээр дамжуулан, советскэ правительствын нэрлөө Литвын правительствода мэдүүлгэ хэжэ, энээн соогоо: СССР-эй правительство хадаа, литовско органуудай энэ мэтын ябадалнууд болбол Советскэ Союз тушаа провокационно ба хүшэр хойшолонгуудтай болохо магад гэжэ тоолоһон байна. Советскэ правительство болбол эдэ провокационно ябуулгануудыг зогсоох, ба үгы болоһон, советскэ военнослужащинуудыг бидэрхэ түргэн хэмжээнүүдэ абахынэ Литвын правительствоһаа эрээ. Литовско правительство хадаа Советскэ правительствын дурдхалнуудыг найнаар угтах ба бусад ондоо хэмжээбуулгануудта советскэ правительствыг баалахагүй бээ гөһөн найдабарине советскэ правительство мэдүүлба.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Советскэ Союзай столица — Москва.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шулуун хүүргэ тээһээ абтаһан, Крем-
лиин зүраг.

(ТАСС-ын фото-клише).

Шэнэ прудууд байгуулагдана

Полтава, (ТАСС). Воронежско областин „Железнодорожник“ гэжэ хүдөөажамын артелиин үүсхэжэ Полтавцын колхознигууд халуунаар дэмжэбэ. Полтавска областин 300 шахуу колхозууд болбол шэнэ прудуудыг барилгада ба хуушан прудуудыг сээрлэгдэгдэ ороо.

Винница, (ТАСС). Литинскэ районы, Лениный нэрэмжэтэ колхоз болбол 85 гектар плошадэ

газарт прудын барилгыг дүүргэбэ. Турбовска районы Шендеровско хүдөөажамын артель болбол 22 гектар газарта шэнэ водоем байгуула.

Винницкэ областин колхозууд заганаһан 1500 гаран прудуудтай юм. Энэ жэлдэ тэдэнэр болбол 677 шэнэ прудуудыг байгуулахыг. Эдэ хүдэлмэринүүдтэ 4,5 миллион түхэриг гаргалалагдаха байна.

Москвада эстонско ба латвийска книгзүүдэй выставкэ нээгдэбэ

Москва, майн 28. (ТАСС). Мүнөөдэр, баруун оронудай шэнэ искусствын, гүрэнэй музей соо, эстонско ба латвийска книгзүүдэй выставкэ нээгдэбэ. Тэрэ болбол хилин саанахи оронудай культурна холбооной бүхасоюзна обществоор эмхидхэгдэнэ байна. Выставкэ дээрэ хоёр мянга гаран экспонатууд табигдаба. Тэдэнэй дунда: уранхайханай литературын олон тоот хэблэлнүүд, истори, философи, искусство, хүдөө ажахын техникэ, медицина, спорт, ното, гравюрын асуудалуудтаар книгзүүд олон бии.

Ород классигуудай ба советскэ писателнуудай зохиолнуудтаар эстонско ба латвийска хэблэлнүүд табигдаба. Стендүүд дээрэ, Пушкин, Лермонтов, Гоголь, Лев Толстой, Тургенев, Чехов, Достоевский, Горький, Гончаров, Короленко, Крылов, А. Толстой, Шолохов, Чуковский, Новиков-Прибой, Огневай ба бусад уранзохёолшодой книгзүүд хаража болоно. Выставкын нээлгэ дээрэ, эстонско миссин бүхы состав ба латвийска миссин бүхы состав, Литвын хэрэгүүдтэ найдагдһамал г-н Багданов, эстонско ба латвийска обществен-нэ деятелнүүдэй делегацинууд, советскэ элитэ эрдэмтэд, уранзохёолшод, журналистууд, НКВД-эй, ВОКС-эй, РСФСР-эй Наркомпресой харюусагата соруднигууд, издательствонуудай, библиотекзүүдэй ба столицын бусад культурна учрежденинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд ерөһөн байна.

Залуу трактористнууд жэшээтэ хүдэлмэри

(Бичурын аймагһаа).

Бодонгуудай сомоной, Лениний нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ ажлажа байгаа М.Кунзлин МТС-эй №11 тракторна бригадын (бригадирын комсомолец нүх. Бато Тогтохоев) трактористнууд бутадаа залуушуул юм.

Тэдэнэр тракторай рульда һаянай һууһан болобошье, тэрэнэй техникы һайтар шудалһанайгаа ашаар, жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Трактористнууд Бадари

Доржиев, Шару Цыдыпова ба бусад сменэ соогоо нормоо 130 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Энээнэй хажуугаар, горючине ехээр экономилно.

Тракторна хүдэлмэрин планине эрхмээр дүүргэжэ байһан энэ бригадинкилые бригадир Тогтохоев түрүүтэйгээр, тус колхозой правлени хада бүгдэнь мүнөөр шагнаба.

Д. Цыренов.

ИВАН ХАПТАГЕВ—ЭРХИМ АДУУШАН

(Тунхэнэй аймагһаа)

Окина хошуунай, „Коминтерн“ колхозой адуушан, 60 наһатай үбгэн Иван Азаргаевич Хаптагев гурба-дурбан жэлэй торшо соо колхозойгоо адуу мориды харууһалжа байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ хамта 24 унага абаха плантай байһан аад, 58 гүүдые түрүүлжэ, унагадынь бүрин һайнаар түлжүүлһэн бай-

гаа. Энэ үбгэнэй харууһалжа байһан моридынь тобир таргатуул.

1939 ондо Иван Азаргаевич хамта 800 ажалта үдэр олоо һэн. Үнгэрэгшэ жэлэй дохдо хубаалгаар, бусад продуктуудһаа саад тээ, 89 килограмм тобо ба мүнөөр 1400 түхэриг абаа.

В. Гапхаров.

Үүлтэртэ хонидой харууһалга муу

Зэдэ. Боргойн сомоной, Сталиний нэрэмжэтэ колхоздо 967 толгой рамбулье үүлтэртэй хонид би юм.

Мүнөө жэлдэ абтаһан 98 толгой хуригадһаан 3 толгой үхэһэн байна. Табан хусануудын туранхай, тэдэндэ шэмэтэ тэжээл үгэнэгүй. Эхэ хониды ороондо оруулга эхилээдүй, хонид ба хуригадһаан байра соо тон муухай, цотлогын

набтар, харанхы.

ОТФ дээрэ хонидойны еһэндэнь байра байдал культурна бэшэ. Колхозой правленин ба сельсоветэй түрүүлэгшэнэр тус ОТФ дээрэй нимэ байдалые хаража байбашье, тэрэниие һайжаруулха тухайда һаһалаа табинагуй.

Г. Жербаев.

Хони үсхэлгын план үлүүлэн дүүргэгдээ

Хори. Анаагай сомоной, Ждановай нэрэмжэтэ колхозой хонидой товарай ферма болбол мүнөө жэлдэ хонидой түл ажалгы эмхитэй һайнаар үнгэртгэбэ.

Малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй планай ёһоор, 432 хони ямаады түрүүлжэ байһан юм.

Мүнөө хамта 473 хурига-эһэгд энхэ элүүрээр түлжүүлэгдэжэ байна.

Энэ ферма дээрэ ажлажа байһан ямаашан Бүмэ Иамбева 1940 ондо 73 эхэ ямаадаһаа 93 эһэгэ абаа.

Дамба Жамсуев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Наяхан Улан-Удэ городто болоһон потребкооперацийн активай суглаанай зал.

(Пестеревэй фото).

Малай бэлшээрине зүбөөр эмхидхэ

Бурят-Монголой республикын услоvido малай бэлшэри—угаа-еһэ удхашанартай. Олонхи колхозуудай һү-товарна фермүүд болбол бүхы жэлэйгэ һү наалгын 60-70 процентые үнээдэйгэ бэлшээриндэ абахадаһаа абана. Иимэ ушарһаа, малай бэлшээрине зүбөөр эмхидхэхэ тон шухала.

Мүнөө колхоз ба совхозуудай адуу малнууд бэлшээриндэ гараһаар үнэ болоо. Хони-ямаа ба адуу-морид энэ жэлэй шэнэ ногоо өмжжэ эхилэ. Республикын солото хонидон Андрей Дмитриевич Колонин болбол өөрынгоо фермын хоёр мянган хонидой һүрэгы Ушөөтын үргэн талада, шэмэтэй һайн бэлшээриндэ бүхэлн зунай торшо соо адуулаар абаһаханы. Мүн тэршэлэн бусад колхозуудыи нимэ бэлдэхэл хэжэ байна.

Гэбшье, зарим колхозууд бэлшээрин газарые ямаршье гурам, системегүйгээр хэрэглэнэ. Үбһэ ногоогоор һайн ба элбэг бэлшээринтэй байбашье, тэрэниие зүбөөр хэрэглэжэ шадаагүй ушарһаан, адуу малай таргалаһа ба үнээдэй һүнэ тон бага байдаг.

Түрүү колхозууд болбол бэлшээрин газарые шааржуулан һайжаруулхын хажуугаар, тэрэниие зүбөөр хэрэглэлгын методуудые хэрэглэнэ. Жэшээхэдэ, „Галын Очи“ (Зэдэ) колхозой хонидон, БМАССР-эй Верховно Советэй депутат Дулма Савхлева болбол хонидой бэлшээрине тон зүбөөр эмхидхэхэн байна. Тэрэ хадаа, бэлшээрин газарые хэһэг-

хэһэгээр таһалжа номерлоод, тэрэ уцасток бүхэндэ хонидоо ээлжэгээр хэлгүүлэн адуулна. Бэлшээрингэ нэгэ заханаа эхилээд, нүгөө зах хурт адуулаад ерөхэдэнь, тэндэхи үбһэ ногоон ургажа, дахин һэргээд байдаг. Нимэ методдээр адуулахда, малай ашаг үгэлгэ ехээр нэмэхэ ба бэлшээрин газар һайнаар хэрэглэгдэхэ болоно.

Занграйн аймагай, „Майн 1“ колхозой колхознигуудай үүсхэлээр, ба тэрэн тусаа ВКП(б)-эй Обкомой гаргалан тогтоолые бэлүүлхын зорилгоор, хэдэ хэдэн колхозууд болбол сабшалангай ба бэлшээрин газарые һайжаруулха хүдэлмэридэ олоороо гаража, нилээд эхэ хэрэг бүтөөһэн байна. Энээнэй урда тээ плангана бэлшээриндэ ямаршье анхарал табигдаагүй байгаа һэн. Бэлшээрин газарые шааржуулгаар энэ үүсхэлые колхоз бүхэн дэмжэжэ, тэрэ хүдэлмэриие саг үргэлжэ абуулха ёһотой.

Бэлшээрин үедэ малаа адуулаа-гаар ба үдэшэ үглөөнэ, наалгаар ферма бүхэндэ тодорхой гурам би болгохо хэрэгтэй. Тимэ гурам зохиоходо, ямар сагта үнээдэ бааха ба ямар сагта адуу малаа бэлшээхэдэ, үбһэ ногоо һайса эдхэ байһынь харадаа абаха шухала.

Зарим колхозууд болбол үнээ наалгын сагые тогтооходо, малаа ямар сагта бэлшээхэ һаа, ашагтай һайн байха условитойн холбожо шадааггүй. Тимэһээ

САД ТАРИЛГЫЕ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛЭЭ!

Манай Бурят-Монголой садовод-опытникууд ба садай ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска совещани апрель наарада болоод үнгэрөө. Тэрэ совещанида хабаадагшад болбол республика соо сад тарилга ямар байдалтай байһан ба тэрэниие сааһаадаа хүгжөөхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэбэ.

Сад хадаа хүдөө ажалын эгээ олзотой һалбаринуудай нэгэнь мүн. Тингэбшье, энэ ажалые хүгжүүлгэдэ тон бага анхарал табигдаһа.

Кабанскын аймагай садовод-опытникуудай ба Улан-Удэ городой мичуринска опорно пунктин ажалые хараад үзэхэдэ, манай Бурят-Монголой республикын услоvido таримал жэмэсэй ургасые ехээр абаха аргабадал бүрин би.

Колхозуудай садовод-опытникууд А.С. Пичугин, З. Куржухов, Церетолчин ба бусад 1939 ондо өөһэдхыгөө садуудһаа длолока хуригаһаа. Энээнһээ харахада, манай эндох колхозууд общественнэ сад тарижа шадха бүри аргатай байна. Хүдөөажалын артелиин Сталинска уставай ёһоор, ялангаа колхознигуудай бууса шадарай участогууд дээрэ сад тарилгые үргэнээр дэлгэрүүлжэ шухала.

Сад ба жэмэс тариалгые үргэнээр дэлгэрүүлхын тула, тэрэндэ олонхитэ ажалшадай анхаралые хавдуулан, тус хүдэлмэриие большевистскээр эмхидхэхэ хэрэгтэй. Хүдөө нутагай садоводуудай хэһэн олон жэлэй опыдой результадууд нилээд һайн. Жэшээхэдэ: Кабанскын аймагһаа садовод нүхэр Пичугин нигэжэ бэшэнэ:

„Би болбол сад ба жэмэс тариалгада ехээр дуралгаг хүм. Аяар 1924 онхоо хойшо энэ ажалые эрхилнэб. Тариһан жэмэстэ мододоом үр гаргалтань түрүүшын үедэ өдөггүй байгаа, зүгөөр би тэрэндэ урмаа хухараагүй, харин оролдосотойгоор ажаллааб. Анхан 7 гүлгэ модо тариа һэм, тээд, мүнөө 56 жэмэстэ модонууд минин сад соо ургана. Тэдэнэр бутадаа жэмэслэжэ эхилээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ минин бүлгынхид өөрынгоо сад соо ургаһан жэмэсүүдые эдхилэн байна. Эдэ жэмэсүүд хадаа, ондоо тэһнээ асармал жэмэсүүдһээ дутуугүй, амтатай ба зохид. Сад соомни яблосаһаа гадна, малина, ви́ктория, слива, вишня, виноградин, крыжовник, үхэр нүдэн ургадаг юм. Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ үбэлэй хүйтэндэ тэсэмгэй, үржэлтэй ба һайн шанартай сортуудые шэлэжэ олоод, тэдэниие ургуулааб. Гансал бэшг бага мэдэхэ ушарһаа, хүдэлмэридемни бэрхэтэй байна. Миний олон жэлэй опыг болбол, жэмэстэ мододые һайнаар харууһалаад байгаа һаа, манай эндэ ургажа ядахгүй байһынь гэршэл-

нэ. Тимэ байтар, садай ажалые манай эндэ хэрэгсэдэггүй байна. Миний заахан садай би болоһон саһаа хойшо тэрэниие харахаа нэгэшье эскурсант ерөөгүй ба хүтэлбэрлхы организацинуудыи һонирхолодгүй юм. Аймагай организацинууд болбол сад тарилгые эрхилдэг байһыем 1939 оной намар мэдээ һэн. Тарижа модон олдохогүй гэжэ бидэнэр шалтар бариха ёһогүйбди. Манай эндох сибирскэ жэмэстэ модонуудые тарижа, садай ажалые эмхидхэхэдэ болоно. Энэ хадаа нилээд һайн результадуудые үгэнэ.“

Садовод-опытникуудай совещани болбол, республика соогоо садай ажалые үргэнээр дэлгэрүүлжэ хэрэгтэ активнаар хабаадалсахынь бүхы колхозуудые, колхознигуудые, садовод-опытникуудые, хата лабораторинуудые, опытно станцинуудые, питомникуудые ба хүдөөгэй интеллигенцие уриалһан байна. Тус совещани болбол, гурбадахы табанжэлэй эсэс болотор, мэнэй колхозуудые, колхозно селонуудые ба аймагуудай центриүүдые һалбаран сөөсөлжэ байгаа садуудтай болгохоор, колхоз бүхэндэ общественнэ садай үндэһэ һуури тодохо ба колхознигууд айл бүхэнэй гар бууса шадар жэмэсэй 15-20 гүлгэ модо тарилгые хангаха тон ехэ ба хүндэтэ зорилго табия.

Энэ зорилгые шийдэхын тулада, 1940 оной хабар колхозуудта нутагай жэмэстэ модонуудые шэлэжэ абаад, тэдэниие агротехникын заабаряар тарижа, питомник би болгохо гэгһэн байна.

Нутагдахи жэмэстэ модонууд ба һөөгүүдые хуалха, галдаха ба отолхо гэхэ матын гэмтээлгэһэ нарыар сахиха хэрэгтэй. Сад тарилга болбол колхозуудта һал ахилһэн, шэнэ хэрэг хадаа колхознигуудые ехээр һонирхуулаха байһан элти. Тимэһээ, колхоз бүхэндэ садовод-мичуринтавай кружогуудые эмхидхэхэ шухала.

Республиканска совещанида хабаадалһан садовод-опытникууд болбол сад ба жэмэс тарилгые хүдөөдэ нэбтэрүүлхын зорилгоор, нимэнүүд урилгауудые абаа: питомникууд соо гү, али опытникуудай өөһэдхыгөө гэр шадараа тариһан жэмэсэй модонуудай харууһалгалые һайжаруулха; садовод-опытник бүхэн колхозуудта садай үндэһэ һуури тодохогод практиксыа туһаламжа хүргэхэ ба 1940 ондо 3-3 садовод-колхознигуудые һургажа бэлдэхэ.

Энэ шухала зорилгы бэлүүлээд байгаа һаа, бидэнэр манай эндох услоvido өөһэдхыгөө тариһан сад сооһоо жэмэс эдхэ сагнай холо бэшэ. Имангал зориг ба оролдолог эригдэнэ.

Васильев.

ХИЛЫН СААНА

„Эбтэ ханихүршэнүүдэйгээ“ хүрээлэлгэ соо.

М. Отаровай зураг

Бельгийскэ армийн капитуляци тухай тодорхойлолгонууд

Берлин, майн 30. (ТАСС). „Денистусдей Чланг“ гэгһэн бюллетень бельгийскэ армийн капитуляциланай шалтагааныи дурсаха зуураа, генерал Вейчан болбол майн 20-до бельгийскэ корольтой, тэрэнэй ставка тухай хөөрөлдөб гэжэ бэшэнэ. Германска үсөөн колонно сэрэгүүдэй Бельгине хүрээлжэ байха үедэ, французска сэрэгүүдэй хүсөөр контр хэмжээнүүдые абажа, хүрээлэлгыи нэгэ сохин зайлуулаха гэжэ Бельгийскэ корольни французска засагууд найдуулан байгаа. Мүн тэршэлэн, англичануудыи хадаа хүрээлгэдэ байһан бельгийскэ армине далай тэһнээ дэмжэхыи корольдо найдуулаа һэн. Зүгөөр, тэрэ найдуулануудань дүүргэгдэбгүй. Англичанууд болбол Англи тэһэ бусахыи хүсэжэ, тэдэргэе сухарна. Нимэ хэсүү оршом байдалай

тохёолдоходо Бельгийн король хадаа капитулироваха шийдхэбэри абаһан байна. Майн 26-да Вейчан болбол корольтой хоёрдохоо уулзаба. Тэндэ тэрэ хойрой хоорондо ехэхэн арасалдан гараа. Союзнигууд болбол үгһэн үгөө дүүргэггүй, мэхэлжэ байна, тимэ дээрһнээ военнэ абуулгануудаа зогсоохо эрхэтэйб гэжэ тэндэ король хэлэбэ. Удаань, премьер Рейно хадаа бельгийскэ корольтой уулзажа, капитуляци тухай шийдхэбэрэе болжуулахыи тэрэниие аргадха гэжэ ехэтэ һэдһэн байна. Германска армияр хүрээлүүлээд, союзнигуудай зүгһөө биратай ямаршье туһаламжгүй байхадаа, бельгийскэ армияр арга хүсүнүүдэй барагдахадань, король хадаа капитулироваха тухай шийдхэбэри абаха баатай болоо.

Германска армийн верховно командованиин мэдээ

Берлин, майн 30. (ТАСС). Германиян зэбсэгтэ хүсүнүүдэй верховно главнокомандалагын ставка болбол Фландринда ба Артуада байлдажа байгаа союзнигуудай армине үгы хэлгэ эсэстэе хураба гэжэ мэдээсэ. Английска экспедиционны частынууд һандаржа, хэдэн ехэ ээр зэбсэгүүдэ хаяад, далай тэһэ тэрьелнэ. Тэдэнэр биншиханууд лодко дээрэ һуужа, рейддэ абаһан английска судануудыи хүсэхыи һэдһэнэ. Германска авиацинууд тэдэ судануудыи бомбардировална. Военнэ 3 корабльнууд, 16 транспортнууд шангэгдэбэ, военнэ 10 корабльнууд ба элдэб тонна-

жын худалдаанай 21 суданууд ехээр гэмтээгдэбэ. Зарим суданууд дээрэ түймэр болоо. Зенит артиллери болбол дайсанай һахуулай миноносцыи шангэжэ, мүн һахуулай бусад 5 миноносцынууд, түргэн гүйдэлэй 5 катернуудыи гэмтээгэбэ.

Германска сэрэгүүд болбол союзнигуудай олон тоото ба хүсэтэ бүлэг сэрэгүүдыи хүрээлэн үгы хэжэ, Покенринг—Кассель линиһээ урдуур нэгдэбэ.

Усгэлдэр союзнигуудай 89 самолетууд сохигдоо. Германска 15 самолет өөһэдхыгөө базада бусаггүй.

Французска мэдээсэл

Париж, майн 30. (ТАСС). Усгэлдэр үдэшэ толилогдоһон французска коммунисте соо, Франциин хойто зүгтэ үсэд шанга байлдаанууд

болоно гэжэ хэлэгдэнэ. Англо-Французска сэрэгүүд болбол зүүн тэһнээ ба баруун тэһнээ саг үргэлжэ атакалуулжа байбашье һаа, нэгэ лэ газартаа байжа гү, али контратакада орожо, противнигай эзлһэн территориине бууладһаар байна.

Бельгийска армийн капитулироваһанһаа хойшо сованинуудай сэрэгүүд хадаа өөһэдтөө бури аюултай болоһон оршом байлы соо тулалдажа байна. Сэрэгүүд болбол үсэд шанга атакануудыи угтан харуусажа, далайн эрье тэһэе сухарина. Портнуудаа хангаалан сахиха ябас французска флот болбол Дюнкернын бүхэжүүлэгдһэн лагериине хангаана, элдэб туһаламжануудыи үзүүлнэ. Коммодокыи фронт дээрэ манай сэрэгүүдэй ехэхэн атакээр, мүнөөн урда бээдэ эзлһэн противнигай бүхэжүүлгэ үгы хэгдэбэ. Хэдэ зуун хүн плендэ абтаа. Бусад фронтнууд дээгүүр ондоо өнөө мөшье болоогүй.

Мүнөөдэрэй үглөөнэй коммунисте соо, Нээр гол дээрэ ба Касселин райондо эрид шанга байлдаанууд болобо гэжэ хэлэгдэнэ.

Бельгийска армийн капитулироваһанһаа хойшо сованинуудай сэрэгүүд хадаа өөһэдтөө бури аюултай болоһон оршом байлы соо тулалдажа байна. Сэрэгүүд болбол үсэд шанга атакануудыи угтан харуусажа, далайн эрье тэһэе сухарина. Портнуудаа хангаалан сахиха ябас французска флот болбол Дюнкернын бүхэжүүлэгдһэн лагериине хангаана, элдэб туһаламжануудыи үзүүлнэ. Коммодокыи фронт дээрэ манай сэрэгүүдэй ехэхэн атакээр, мүнөөн урда бээдэ эзлһэн противнигай бүхэжүүлгэ үгы хэгдэбэ. Хэдэ зуун хүн плендэ абтаа. Бусад фронтнууд дээгүүр ондоо өнөө мөшье болоогүй.

Мүнөөдэрэй үглөөнэй коммунисте соо, Нээр гол дээрэ ба Касселин райондо эрид шанга байлдаанууд болобо гэжэ хэлэгдэнэ.

Англида зориулагдан австралийска самолетууд

ЛОНДОН, майн 30. (ТАСС). Австралиар США-да захигдһан 49 самолетуудыи английска правительствын мөдэлдэ үгэхэ гэжэ австралийска правительство шийдхэбэ гэжэ Рейтер агентство мэдээсэ.

Король Леопольдын Брюссель бусалга ЛОНДОН, майн 30. (ТАСС). Король Леопольд Брюсселее бусаба. Германска засагууд болбол тэрэнэй мөдэлдэ гэр байра үгэб гэжэ Рейтер агентство мэдээсэ.

Харуусалгата редакторыи орологош Ц. ОЧИРОВ.

В. Г.